

**SISÄASIAINMINISTERIÖ
POLIISIOSASTO**

**MÄNTTÄ-VILPPULAN KAUPUNGIN LAUSUNTO KOSKIEN POLIISIN PALVELU- JA TOIMIPIS-
TEVERKON KEHITTÄMISTÄ**

Lausuntopyyntö

Sisäministeriön poliisiosasto pyytää lausuntoa esitettävistä mahdollisista muutoksista poliisin palvelu- ja toimipisteverkkoon. Poliisihallitus on laatinut liitteenä olevan esityksen koskien poliisin palvelu- ja toimipisteverkon kehittämistä.

Suunnittelumääräys ja avustavat ohjeet suunnittelulle

Sisäministeriön suunnittelumääräyksessä poliisille on annettu toimialakohtaisena painotuksena tasapainottaa ja priorisoida poliisin toiminta ja tehtävät jatkossa suhteessa hallitusohjelman mukaiseen määrärahasuhteeseen ja säästötavoitteisiin. Poliisimiesten määrän laskun hillitsemiseksi Poliisihallituksen tulee ottaa huomioon v. 2016 ja kehyskauden 2017 - 2019 suunnittelussa muun muassa poliisin toimipisteverkoston tarastelu tavoitteena toimitilakustannusten alentaminen.

Poliisihallitus on pyytänyt poliisin yksiköitä esittämään oman arvionsa palveluverkoston ja toimipisteiden kehittämisestä. Poliisihallitus antoi suunnittelutyötä avustavia ja suuntaa antavia ohjeita työlle.

Suunnittelua avustavia ohjeita olivat:

Yhden toiminnon toimipisteitä ei tulisi, jos mahdollista, jatkossa poliisin palveluverkkoon sisältyä. Tarkoituksenmukaisia toimintoja toimipisteverkoissa ovat mm:

- tukikohtatoiminnot valvonta- ja hälytystoiminnan tarpeisiin sisältäen myös poliisijoukkojen säilytyksen
 - poliisipartiot aloittavat ja lopettavat työpäivänsä kyseiseltä toimipisteeltä
- rikostorjunnan toiminnot
 - toimipisteessä on rikostutkijoiden pysyvät työtilat, ei ainoastaan satunnaisia kuulusteluja varten olevia työpisteitä
- asiakaspalvelu
 - toimipisteestä saa virka-aikana poliisin lupapalveluita tai siellä toimii ns. palvelupäivystys johon voi tehdä mm. rikosilmoituksia tai asioida muissa sellaisissa asioissa, jotka edellyttävät henkilökohtaista käyntiä poliisin toimipisteessä

Selvityksestä tuli ilmetä mitkä toimipisteet voidaan mahdollisesti sulkea, em. toimipis-

teiden sopimusten irtisanomisajat sekä mihin siellä työskentelevien henkilöiden virka-
paikat tällaisessa tapauksessa siirretään ja miten palvelussuhteen ehtojen täyttymi-
nen varmistetaan.

Selvityksessä oli myös esitettävä ne mahdolliset korvaavat toimet, joilla taataan poliisi-
palveluiden tasapuolinen saatavuus poliisilaitoksen alueella. Tällaisia voivat olla
esimerkiksi sähköiset palvelut tai palveluautotyyppiset liikkuvat palvelut tai yhteispal-
velu.

Selvityksessä tuli tarkastella palveluverkon laajuutta seuraavina kokonaisuuksina ja
arvioida alla esitetyt seikat jos poliisiasemien minimivahvuudeksi määriteltäisiin noin
15 henkilötyövuotta. Tämäkään raja ei ollut täysin sitova. Toiminnallisista ja tarkoi-
tuksenmukaisuussyistä tilanne voi olla toinenkin. Myös muut alla mainitut, suunnitte-
lua helpottamaan annetut kriteerit eivät olleet linjausesityksiä vaan ainoastaan työvä-
lineitä arvioinnin yhdenmukaistamiseksi samalla tavoin kuin ne olivat Pora III-
muutosten suunnittelun yhteydessä.

Suunnittelussa oli huomioitava ja arvioitava mm. seuraavia näkökohtia:

Sisäisen turvallisuuden varmistaminen

- Selvityksessä oli arvioitava pystykö poliisilaitos säilyttämään nykyisen toimin-
takyvyn ja -valmiuden sekä näkyvyyden alueellaan.
- Arvioon oli sisällytettävä myös näkemykset siitä, voidaanko poliisilaitoksen
alueella syventää viranomaisyhteistyötä, jolla voidaan taata alueen turvalli-
suustason säilyminen, jos toimipisteestä luovuttaisiin.
- Selvityksessä oli esitettävä arvio siitä, miten paikallispoliisin toimipisteiden
määrän mahdollinen karsiminen edellä mainituin kriteerein vaikuttaisi poliisin
valtakunnallisten yksiköiden toimintaan.
- Lisäksi oli arvioitava vaikuttaisiko toimipisteen lakkauttaminen kuljetustehtäviin
käytettyyn aikaan.

Lupapalvelut

- Lupahallinnon palveluiden toiminta tulisi turvata. Toimipisteissä, joissa lupa-
palveluja tarjotaan, tulisi työskennellä lupahallinnon tehtävissä vähintään 3
henkilöä päätoimisesti ja kokoaikaisesti (noin 3 htv). Selvityksessä oli arvioita-
va onko 3 henkilöä riittävä varmistamaan asiakaspalvelun toimivuus huomioi-
den myös lomien, sairauspoissaolojen, tauotuksen ja ruokailun sekä muun
sellaisen toiminnan tuomat poistumat.
- Maksullisen toiminnan tuottavuus olisi toimipisteessä oltava noin 2 000 mak-
sullista päätöstä/maksullinen htv-tasolla.
- Arvioissa oli huomioitava paikalliset olosuhteet, kielikysymykset, alueella tyy-
pilliset asiointimatkat, suunnat sekä kulkuyhteydet ja joukkoliikenteen liiken-
nöntiheys yms. sekä esiintuotava, miten nämä ovat ratkaistavissa siten, ettei
alueen asiakaspalvelun taso heikkene kohtuuttomasti. Mikäli muutokset joh-
taisivat palvelutason tuntuvaan laskuun tai palveluiden kohtuuttomaan etään-
tymiseen taikka niiden päätyminen vaikeiden kulkuyhteyksien taakse, tuli
muutoksen esittämisestä pidättäytyä.

Selvityksessä oli myös esiintuotava minkälaiset vaikutukset toimipisteen lakkauttamisella olisi poliisitoiminnan tarpeisiin toimitilojen osalta (esim. välineistön varastointi, arkistot, kuulustelutilat, taukotilat, ajoneuvojen säilytys yms.).

Poliisiammattikorkeakoulua ja Keskusrikospoliisia pyydettiin laatimaan selvitys omien tilojensa supistamiseksi ja toimitilakustannuksien hillitsemiseksi.

Mänttä-Vilppulan kaupungin lausunto

Hallintolaki (434/2003) edellyttää viranomaista huolehtimaan asian riittävästä ja asianmukaisesta selvittämisestä hankkimalla asian ratkaisemiseksi tarpeelliset tiedot sekä selvitykset. Mänttä-Vilppulassa sijaitsevan toimipisteen osalta tarkastelu ei sisällä juuri lainkaan niitä osa-alueita, joita Poliisihallitus on poliisin yksiköitä pyytänyt selvittämään.

Kokonaisuudessaankin kunnille toimitettu materiaali lausuntoa varten on äärimmäisen heikkotasoisista verrattuna selvitykseen annettuun ohjeistukseen ja tavoitteisiin. Joko kunnille ei ole lähetetty koko materiaalia tai selvitys ei millään tavalla vastaa sille asetettuja päämääriä kaikkien poliisilaitosten osalta.

Lausuntopyyntömateriaalista ilmenee lähinnä vain se, mitkä toimipisteet voidaan mahdollisesti sulkea. Tämäkin tarkastelu on tehty lähes ainoastaan taloudellisesta näkökulmasta päämääränä säästöt, jotka olisivat lakkautuksilla saavutettavissa. Vain joiltain osin on selvitetty esimerkiksi se, mihin lakkautettavien toimipisteissä työskentelevien henkilöiden virkapaikat siirretään.

Erityisesti Sisä-Suomen poliisilaitoksen osalta nämä selvitykset ovat erinomaisen heikkotasoisia. Sisäisen turvallisuuden arvioiminen suljettavien toimipisteiden johdosta puuttuu kokonaan. Selvitysmateriaalissa ei ole arvioitu pystyykö poliisilaitos säilyttämään nykyisen toimintakyvyn ja -valmiuden alueellaan. Selvityksestä puuttuu näkemykset siitä voidaanko poliisilaitoksen alueella syventää viranomaisyhteistyötä. Edelleen selvityksessä ei ole arvioitu millään tapaa, miten alueella suunnitellun toimipisteen lakkauttaminen vaikuttaisi poliisin valtakunnallisten yksiköiden toimintaan. Sisä-Suomen poliisilaitoksen osalta selvityksessä ei ole lainkaan arvioitu vaikuttaisiko toimipisteen lakkauttaminen kuljetustehtäviin käytettyyn aikaan.

Lupapalveluiden toiminnan turvaamista ei ole käsitelty Sisä-Suomen poliisilaitoksen osalta sanallakaan. Samoin paikalliset olosuhteet, alueelle tyypilliset asiointimatkat ja suunnat sekä kulkuyhteydet ja joukkoliikenteen liikennöintitiheydet ovat jääneet selvittämättä kokonaan. Eli lupapalveluiden saatavuuden, saavutettavuuden ja toimivuuden arviointi on jäänyt selvittämättä täysin.

Lopuksi

Ottaen huomioon lausuntopyyntöön liittyvän materiaalin ja taustaselvityksen Mänttä-Vilppulan kaupunki toteaa, että se vastustaa jyrkästi Mänttä-Vilppulan poliisiaseman sulkemista. Mikäli tehdyn selvityksen perusteella toimipisteen lakkauttaminen toteutuisi, olisi kyseessä räikeä hallintolain vastainen päätös. Toimitetun materiaalin perusteella ei voi mitenkään todentaa, miten poliisin palvelut alueella tulisi jatkossa järjestymään.

Kun huomioidaan poliisin toimipisteen merkitys kaupungin ja alueen asukkaiden elinympäristöön ja yleisen turvallisuuden tunteeseen laajemminkin, voi hyvällä syyllä todeta, ettei tehty selvitys täytä hallintolaissa määrättyä asian riittävää ja asianmukaista selvittämistä. Sisäasiainministeriö ei voi missään tapauksessa tehdä päätöstä Mänttä-Vilppulan poliisiaseman sulkemisesta kyseisen selvityksen pohjalta.

Mänttä-Vilppulan kaupunki vaatii, että ennen mahdollista toimipisteen lakkauttamispäätöstä tulee tätä selvitystä tarkentaa huomattavalla tavalla. Mänttä-Vilppulan kaupunki on Ylä-Pirkanmaan seutukeskus, joka on väkimäärältään selkeästi seudun suurin kunta. Vuotuinen matkailijamäärä kaupungin alueellamme ylittää reilusti yli 100 000 turistin, joka omalta osaltaan lisää tarvetta poliisin palveluille. Kaupungissamme toimii SPR:n ylläpitämä 300-paikkainen turvapaikanhakijoiden vastaanottokeskus sekä noin 20-paikkainen yksityinen alaikäisten turvapaikanhakijoiden perheryhmäkoti. Näidenkin yksiköiden vuoksi niin poliisi- kuin lupapalvelut ovat tarpeellisia lähipalveluja kaupungissamme. Virallisten rikostilastojen mukaan Mänttä-Vilppulassa tapahtuu huomattavasti enemmän rikoksia sekä absoluuttisesti että asukasta kohden laskettuna kuin muissa Ylä-Pirkanmaan kunnissa. Näiden seikkojen perusteella toimipisteen lakkauttamista ei tulisi tehdä.

Luontainen asiointisuunta ja parhaat liikenneyhteydet Mänttä-Vilppulasta on Pirkanmaan suuntaan. Mänttä-Vilppulan toimipisteen lakkauttamisen jälkeen lähimmät poliisiasemat olisivat Jämsässä ja Keuruulla, jotka eivät vastaa asukkaiden luontaista asioimissuuntaa parhaalla mahdollisella tavalla.

Mänttä-Vilppulan kaupunki on valmis omalta osaltaan neuvottelemaan Sisä-Suomen poliisilaitoksen kanssa erilaisista vaihtoehdoista tilakustannusten osalta. Mikäli selvityksessä esille tuleva tilakustannus Mänttä-Vilppulan poliisiaseman ylläpitämiselle (142 000 euroa) on tulevaisuudessa ylivoimainen, voi kaupunki olla apuna etsimässä siihen ratkaisua. On kuitenkin huomattava, että nykyiset poliisilaitoksen tilat ovat vuokrattu valtio-omisteiselta Senaatti kiinteistöiltä. Ei ole kovin todennäköistä, että Senaatti kiinteistöt saisivat mainitut poliisiaseman tilat vuokrattua toiselle taholle, jolloin toimipisteen lakkauttaminen ei ole edes valtion kokonaisedun mukaista.

Mänttä-Vilppulan kaupunginhallitus 29.2.2016

